

ALKOHOLITURG

2012 AASTA 3 KUUD

HINNAUURING

AGRISEIRE

TNS EMOR

Uuringu eri etappides osalesid ja olid vastutavad:
Katrín Männaste, Aivar Voog, Maire Nõmmik

Tellijapoolne kontaktisik: Aleksander Vukkert

AS Emor

Tammsaare Ärikeskus
A. H. Tammsaare tee 47
11316 Tallinn

t: +372 626 8500

f: +372 626 8501

emor@emor.ee

www.emor.ee

Töö on teostatud Eesti Põllumajandusministeeriumi tellimusel.

©TNS Emor

SISUKORD

Sissejuhatus	3
--------------------	---

Alkoholsete jookide tootmine, väliskaubandus, tarbijahinnaindeks ja alkoholiaktsiis

Alkoholsete jookide tootmine, väliskaubandus, tarbijahinnaindeks.....	4
Tabel 1: Alkoholsete jookide tootmine Eestis 2009.-2012. aasta I kvartalis	6
Tabel 2: Alkoholsete jookide rahaline põhieksport ning ekspordihinnad 2009.-2012. aasta I kvartalis	7
Tabel 3: Alkoholsete jookide rahaline põhiimport ning impordihinnad 2009.-2012. aasta I kvartalis	7
Tabel 4: Alkoholsete jookide koguseline põhieksport 2009.-2012. aasta I kvartalis	8
Tabel 5: Alkoholsete jookide koguseline põhiimport 2009.-2012. aasta I kvartalis	8
Joonis 1: Alkoholsete jookide tarbijahinnaindeks	9
Tabel 6: Alkoholi aktsiisimäärad Eestis 2011	9
Joonis 2: Alkoholiaktsiisi laekumine Eestis 2008.-2011. aastal	9

Kanged alkohoolsed joogid

Kanged alkohoolsed joogid.....	10
Tabel 7: Kangete alkohoolsete jookide rahaline põhieksport- ja import ning ekspordi ja impordihinnad 2009.-2012. aasta I kvartalis.....	11
Tabel 8: Kangete alkohoolsete jookide toodang, koguseline põhieksport ja import 2009.-2012. aasta I kvartalis..	11
Tabel 9: Kangete alkohoolsete jookide koguseline põhieksport ning struktuur 2009.-2012. aasta I kvartalis.....	11
Tabel 10: Kangete alkohoolsete jookide koguseline põhiimport ning struktuur 2009.-2012. aasta I kvartalis	11
Tabel 11: Kangete alkohoolsete jookide koguseline põhieksport riigiti 2011.-2012. aasta I kvartalis	12
Tabel 12: Kangete alkohoolsete jookide koguseline põhiimport riigiti 2011.-2012. aasta I kvartalis.....	12
Joonis 3: Viina ja likööri põhieksporti struktuur riigiti 2012. aasta I kvartalis	12
Joonis 4: Kangete alkohoolsete jookide põhiimporti struktuur riigiti 2012. aasta I kvartalis	13
Tabel 13: Kangete alkohoolsete jookide** keskmised jaehinnad kauplustes	13
Tabel 14: Viina jaehinnad Euroopa pealinnade supermarketites.....	14
Tabel 15: Kange alkoholi aktsiis Eestis	14

Etüülalkohol

Etüülalkohol	15
Tabel 16: Etüülalkoholi rahaline põhieksport ning ekspordihinnad 2009.-2012. aasta I kvartalis	16
Tabel 17: Etüülalkoholi rahaline põhiimport ning impordihinnad 2009.-2012. aasta I kvartalis.....	16
Tabel 18: Etüülalkoholi koguseline põhieksport 2009.-2012. aasta I kvartalis.....	16
Tabel 19: Etüülalkoholi koguseline põhiimport 2009.-2012. aasta I kvartalis.....	16
Tabel 20: Etüülalkoholi koguseline põhieksport riigiti 2011.-2012. aasta I kvartalis	17
Tabel 21: Etüülalkoholi koguseline põhiimport riigiti 2011.-2012. aasta I kvartalis	17

Õlu

Õlu.....	18
Tabel 22: Õlle rahaline põhieksport- ja import ning ekspordi ja impordihinnad 2009.-2012. aasta I kvartalis.....	19
Tabel 23: Õlle toodang, koguseline põhieksport ja import 2009.-2012. aasta I kvartalis.....	19
Tabel 24: Õlle koguseline põhieksport riigiti 2011.-2012. aasta I kvartalis.....	19
Tabel 25: Õlle koguseline põhiimport riigiti 2011.-2012. aasta I kvartalis.....	19
Tabel 26: Õlle** keskmised jaehinnad kauplustes.....	20
Tabel 27: Õlle jaehinnad Euroopa pealinnade supermarketites.....	20
Tabel 28: Õlle aktsiis Eestis.....	20

Kääritatud joogid ja muu alkohol

Kääritatud joogid ja muu alkohol.....	21
Tabel 29: Muude alkoholsete jookide toodang 2009.-2012. aasta I kvartalis.....	23
Tabel 30: Muude alkoholsete jookide rahaline põhieksport ning ekspordihinnad 2009.-2012. aasta I kvartalis.....	23
Tabel 31: Muude alkoholsete jookide rahaline põhiimport ning impordihinnad 2009.-2012. aasta I kvartalis.....	23
Tabel 32: Muude alkoholsete jookide koguseline põhieksport 2009.-2012. aasta I kvartalis.....	24
Tabel 33: Muude alkoholsete jookide koguseline põhiimport 2009.-2012. aasta I kvartalis.....	24
Tabel 34: Kääritatud jookide koguseline põhieksport riigiti 2011.-2012. aasta I kvartalis.....	25
Tabel 35: Muude alkoholsete jookide koguseline põhieksport riigiti 2011.-2012. aasta I kvartalis.....	25
Tabel 36: Kääritatud jookide koguseline põhiimport riigiti 2011.-2012. aasta I kvartalis.....	25
Tabel 37: Muude alkoholsete jookide koguseline põhiimport riigiti 2011.-2012. aasta I kvartalis.....	26
Tabel 38: Siidri ja marjaveinide** keskmised jaehinnad kauplustes.....	26
Tabel 39: Siidri ja marjaveini aktsiis Eestis.....	26

Veinid

Veinid.....	27
Tabel 40: Viinamarjaveini ja vermuti rahaline põhieksport ning ekspordihinnad 2009.-2012. aasta I kvartalis.....	28
Tabel 41: Viinamarjaveini ja vermuti rahaline põhiimport ning impordihinnad 2009.-2012. aasta I kvartalis.....	28
Tabel 42: Viinamarjaveini ja vermuti koguseline põhieksport 2010.-2011. aasta üheksal kuul.....	28
Tabel 43: Viinamarjaveini ja vermuti koguseline põhiimport 2010.-2011. aasta üheksal kuul.....	28
Tabel 44: Viinamarjaveini koguseline põhiimport riigiti 2011.-2012. aasta I kvartalis.....	29
Tabel 45: Vermuti koguseline põhiimport riigiti 2011.-2012. aasta I kvartalis.....	29

Sissejuhatus

Käesolevas aruandes antakse ülevaade Eesti alkoholisektorist ja selle arengutest 2012. aasta I kvartalis.

Aruandes käsitletakse alkoholi tootmise ning väliskaubandusega seonduvaid arenguid alkoholitüüpide lõikes, samuti muutusi alkoholsete jookide hinnatasemetes. Puudutatakse ka alkoholiaktsiisi määrasid ning laekumist.

Töös on kasutatud Statistikaameti, Rahandusministeeriumi, Maksu- ja Tolliameti ning EKI andmeid. Jaehinnad Eestis (alates novembrist 2011) ning hinnad Euroopa pealinnades pärinevad TNS Emori hinnavaatlustest.

**Alkohoolsete jookide
tootmine,
väliskaubandus,
tarbijahinnaindeks ja
alkoholiaktsiis**

Alkoholsete jookide tootmine

Alkoholsete jookide tootmismahud on 2012. a I kvartalis võrrelduna aastataguse sama ajaperioodiga enamikus vaadeldud kategooriates kasvanud. Jätkuvas langustrendis on vaid lahjade alkoholi jookide (s.o muud lahjad joogid, v.a õlu ning puuvilja- ja marjavein) tootmine.

Õlletoodang on kasvanud aastatagusega võrreldes mõnevõrra kiiremas tempos, toodangu maht I kvartalis ulatus enam kui 34 mln liitrini, kasvades 2011. aasta I kvartaliga võrreldes ca 6 mln liitri ehk 21,5% võrra.

Ka puuvilja- ja marjaveinide tootmismahude kasv on läinud aasta esimese 3 kuuga võrreldes olnud suurem. Tootmismahud on tõusnud aastatagusest 1,39 mln liitrit 1,63 mln liitriks, mis annab kasvumääraks 17,3%.

Muu lahja alkoholi tootmine oli 2011. aastal võrreldes aasta varasemaga languses, ka käesoleva aasta I kvartalis saab täheldada 7,2% toodangu vähenemist. Muu lahja alkoholi tootmismahud I kvartalis oli ca 3,5 mln liitrit.

Kange alkoholi (viin ja segatud piiritusjoogid) tootmismahud I kvartalis oli Statistikaameti lühiajastatistika andmetel aasta varasemast 8,7% ehk 0,31 mln liitri võrra suurem.

Etüülalkoholi tootmismahude avaldab Statistikaamet vaid aasta lõikes (tabel 1).

Alkoholsete jookide väliskaubandus

Aasta eest (s.o 2011. a I kvartalis) kasvas alkoholsete jookide väliskaubanduse maht rahalises väljenduses hüppeliselt (pea kahekordseks), tulenedes eeskätt kange alkoholi suurenenud käibest. Käesoleva aasta I kvartalis on ekspordikäibe kasv olnud oluliselt tagasihoidlikum ning impordikäibe on veidi langenud.

Alkoholsete jookide 2012. aasta I kvartali ekspordikäibe oli Statistikaameti andmetel 35,77 mln eurot, mis on aastatagusest ligi 5% enam. Vaatamata kangete alkoholsete jookide ekspordikäibe langusele, moodustasid kanged alkohoolsed joogid rahalisest ekspordikäibest siiski suurima osa (umbes 60%). Ekspordikäibe suuruselt teisel kohal oli õlle tooterühm ligi 5,9 mln euro suuruse käibega, mis on alkoholsete jookide ekspordi kogukäibest ligi 16,5%. Oluliselt on kasvanud muude lahjade alkoholsete jookide ekspordikäibe. Muu lahja alkoholi ekspordil on suures osas tegemist re-ekspordiga (tabel 2).

Kui välja arvata kange alkohol ning suhteliselt marginaalset osakaalu omav vermut, on vaadeldud alkoholsete jookide koguseline eksport olnud aasta varasemast suurem. Koguseliselt enim veeti Eestist välja õlut. Nii õlle, kääritatud jookide kui ka muu lahja alkoholi puhul mängib üha olulisemat rolli suuremate tootjate (kontsernide) regionaalne spetsialiseerumine, mistõttu on suurenenud ka väliskaubanduse mahud.

Kange alkoholi ekspordimahud on aastataguse hüppelise kasvu järel veidi langenud, vahepeal tootmise peatumise tõttu lõppenud piirituse eksport seevastu jätkab vähehaaval taastumist (tabel 4).

Alkoholsete jookide impordikäibe languses mängib suurimat rolli kange alkoholi sisseveo vähenemine. Kange alkoholi osakaal rahalisest käibes on aasta varasemaga võrreldes langenud, moodustades siiski ligi poole kogu alkoholisektori impordikäibest. Muu lahja alkoholi puhul on oluliselt muutunud impordi struktuur – kallima hinnaga toodete importimine on viinud käibe kasvule, kuid sisse veetud kogused on veidi vähenenud (tabel 3, 4).

Koguseliselt imporditakse Eestisse enim õlut (sisseveo maht liitrites oli aasta varasemaga võrreldes 8,7% võrra väiksem). Kasvu poolele jääb kontsernide spetsialiseerumise poolt toetatud kääritatud jookide import (+43,2%), samuti on veerandi võrra kasvanud viinamarjaveini import (tabel 5).

Tarbijahinnaindeks ja alkoholiaktsiis

Alkohoolsete jookide hinnad kasvasid 2012. a I kvartalis aastatagusega võrreldes 4,4%, täpselt sama suur on ka kogu tarbijahinnaindeksi muutus. Võrdlus toiduainete ja mittealkohoolsete jookide tarbijahinnaindeksiga näitab, et kui aasta eest (s.o 2011. a I kvartalis) oli toidu- ja mittealkohoolsete jookide hinnatõus alkoholi hinnatõusust märgatavalt suurem, siis nüüd on alkoholi hinnad kasvanud isegi pisut kiiremini.

Rahandusministeeriumi andmetel laekus 2012. aasta esimesel kolmel kuul alkoholiaktsiisist tulu 45,7 miljonit eurot. Võrreldes 2011. aasta sama perioodiga on seda 7,5 miljoni euro ehk ligi viiendiku võrra enam.

Eelarves planeeritust on alkoholiaktsiisi 3 kuuga laekunud 23,8% ning seda on aastatagusega võrreldes protsentuaalselt vaadelduna pisut enam (2011. a oli 3 kuuga laekunud 22,5% eelarves planeeritud alkoholiaktsiisist) (joonis 1).

Alkoholiaktsiisi määrad tõusid alates 01.02.2012, mis seletab ka tavapärasest suuremat aktsiisilaekumist veebruarikuus ning laekumise järsku langust märtsis (tabel 6).

	I kvartal				kahe viimase perioodi muutus (kv)	
	2009	2010	2011	2012	± mln l	± %
Rektifitseeritud etanool*						
Viin ja teised piiritusejoogid (kange alkohol)	3,52	2,38	3,56	3,87	0,31	8,7
Õlu	24,77	24,94	28,32	34,42	6,1	21,5
Puuvilja- ja marjavein	0,53	1,28	1,39	1,63	0,24	17,3
Lahjad alkoholijoogid	3,34	2,94	3,73	3,46	-0,27	-7,2

Allikas: SA

* SA avaldab ainult aastaandmeid

lahja alkoholne jook - jook etanoolisisaldusega kuni 22 (kaasa arvatud) mahuprotsenti
kange alkoholne jook - alkoholne jook etanoolisisaldusega üle 22 mahuprotsendi

Alkoholsete jookide rahaline põhieksport ning ekspordihinnad
2009.-2012. aasta I kvartalis käive mln €, hind €/l, käibemaksuta

Tabel 2

	Käive mln €				Hind €/l				kahe viimase perioodi käibe muutus	
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	± mln €	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv		
KOKKU	16,89	17,91	34,10	35,77					1,7	4,9
õlu	2,12	2,88	3,47	5,93	0,55	0,43	0,49	0,52	2,5	70,9
viinamarjavein	2,19	2,09	2,69	3,22	3,09	2,80	2,89	2,83	0,5	19,4
vermut	0,03	0,02	0,03	0,02	1,77	1,08	1,28	2,10	0,0	-20,9
kääritatud joogid	0,82	0,64	0,90	1,48	0,61	0,68	0,65	0,69	0,6	64,8
etüülalkohol kangusega üle 80%	...	0,03	0,13	0,26	...	0,70	0,83	1,41	0,1	ca 2 korda
kanged alkohoolsed joogid (kuni 80%)**	10,64	11,36	26,01	21,50	13,50	14,18	16,37	15,33	-4,5	-17,3
muud alkohoolsed joogid*	1,10	0,89	0,88	3,36	0,72	0,68	0,82	0,95	2,5	ca 4 korda

Allikas: SA

* SA andmed on 2011. a. 100%-lises alkoholis, KN 2011 (Intrastat) kood 220890; ümberarvutused on teostatud 5% alkoholile

** 100%-lises alkoholis

Alkoholsete jookide rahaline põhiimport ning impordihinnad
2009.-2012. aasta I kvartalis käive mln €, hind €/l, käibemaksuta

Tabel 3

	Käive mln €				Hind €/l				kahe viimase perioodi käibe muutus	
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	± mln €	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv		
KOKKU	25,14	28,53	47,23	44,51					-2,7	-5,8
õlu	1,67	2,45	4,00	4,32	0,66	0,38	0,50	0,59	0,3	8,1
viinamarjavein	8,99	7,17	8,38	10,60	2,67	2,12	2,42	2,45	2,2	26,6
vermut	0,19	0,24	0,18	0,17	1,93	2,00	1,59	1,52	0,0	-5,6
kääritatud joogid	1,09	1,21	1,82	2,94	0,81	0,72	0,70	0,79	1,1	61,7
etüülalkohol kangusega üle 80%	0,44	0,38	0,36	0,41	0,87	0,74	0,76	0,91	0,05	13,4
kanged alkohoolsed joogid (kuni 80%)**	10,98	15,21	30,18	21,97	6,62	9,86	11,27	10,68	-8,2	-27,2
muud alkohoolsed joogid*	1,78	1,86	2,32	4,09	0,58	0,69	0,44	0,85	1,8	76,7

Allikas: SA

* SA andmed on 2011. a. 100%-lises alkoholis, KN 2011 (Intrastat) kood 220890; ümberarvutused on teostatud 5% alkoholile

** 100%-lises alkoholis

Alkoholsete jookide koguline põhieksport 2009.-2012. aasta I kvartalis
kogus, tuh liitrit

Tabel 4

	Kogus, tuh liitrit				kahe viimase perioodi muutus	
	2009	2010	2011	2012	tuh liitrit	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv		
õlu	3861	6655	7020	11364	4343,7	61,9
viinamarjavein	707	747	930	1134	203,9	21,9
vermut	22	16	23	11	-11,7	-51,8
kääritatud joogid	1363	941	1383	2144	760,6	55,0
etüülalkohol kangusega üle 80%	...	3	155	187	31,9	20,5
kanged alkohoolsed joogid (kuni 80%)	788	802	1588	1403	-185,6	-11,7
muud alkohoolsed joogid*	1537	1319	1083	3524	2441,5	ca 3,25 korda

Allikas: SA

* SA andmed on 2011. a. 100%-lises alkoholis, KN 2011 (Intrastat) kood 220890; ümberarvutused on teostatud 5% alkoholile

Alkoholsete jookide koguline põhiimport 2009.-2012. aasta I kvartalis
kogus, tuh liitrit

Tabel 5

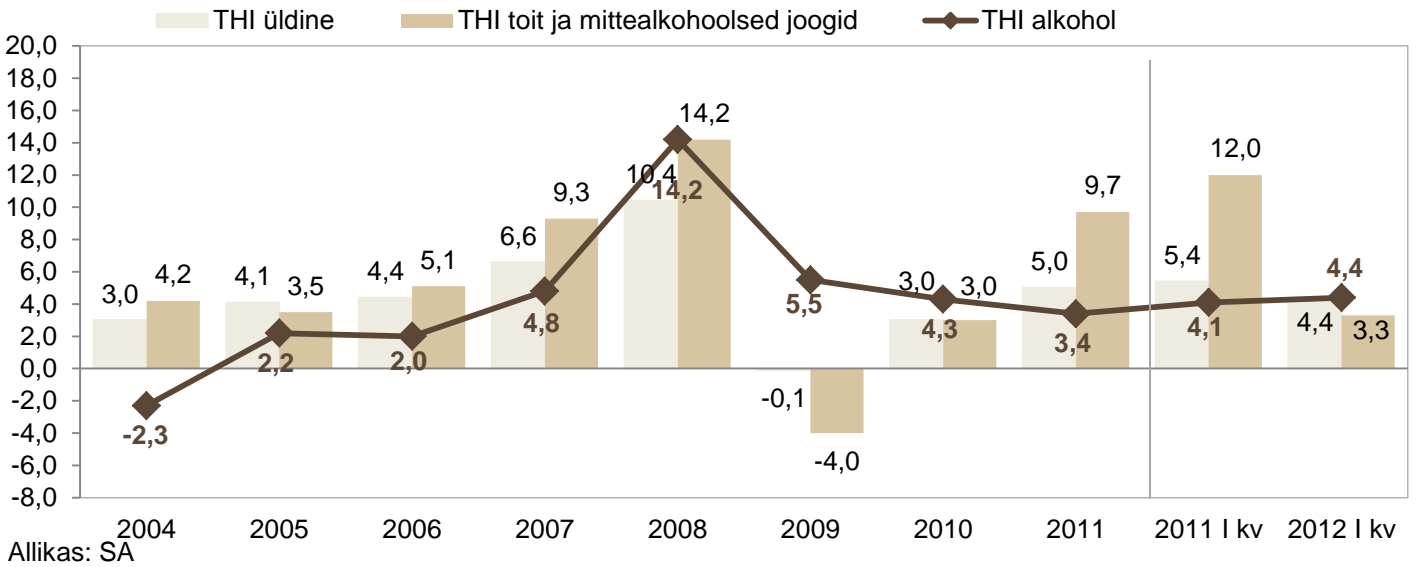
	Kogus, tuh liitrit				kahe viimase perioodi muutus	
	2009	2010	2011	2012	tuh liitrit	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv		
õlu	2525	6515	7995	7298	-697,3	-8,7
viinamarjavein	3371	3380	3469	4336	867,0	25,0
vermut	96	121	115	113	-1,4	-1,3
kääritatud joogid	1357	1694	2582	3698	1115,4	43,2
etüülalkohol kangusega üle 80%	504	507	476	449	-27,2	-5,7
kanged alkohoolsed joogid (kuni 80%)	1658	1542	2679	2058	-621,5	-23,2
muud alkohoolsed joogid*	3044	2709	5208	4819	-389,3	-7,5

Allikas: SA

* SA andmed on 2011. a. 100%-lises alkoholis, KN 2011 (Intrastat) kood 220890; ümberarvutused on teostatud 5% alkoholile

Alkoholsete jookide tarbijahinnaindeks
% võrreldes aastatagusega

Joonis 1

Alkoholi aktsiisimäärad Eestis 2011, €

Tabel 6

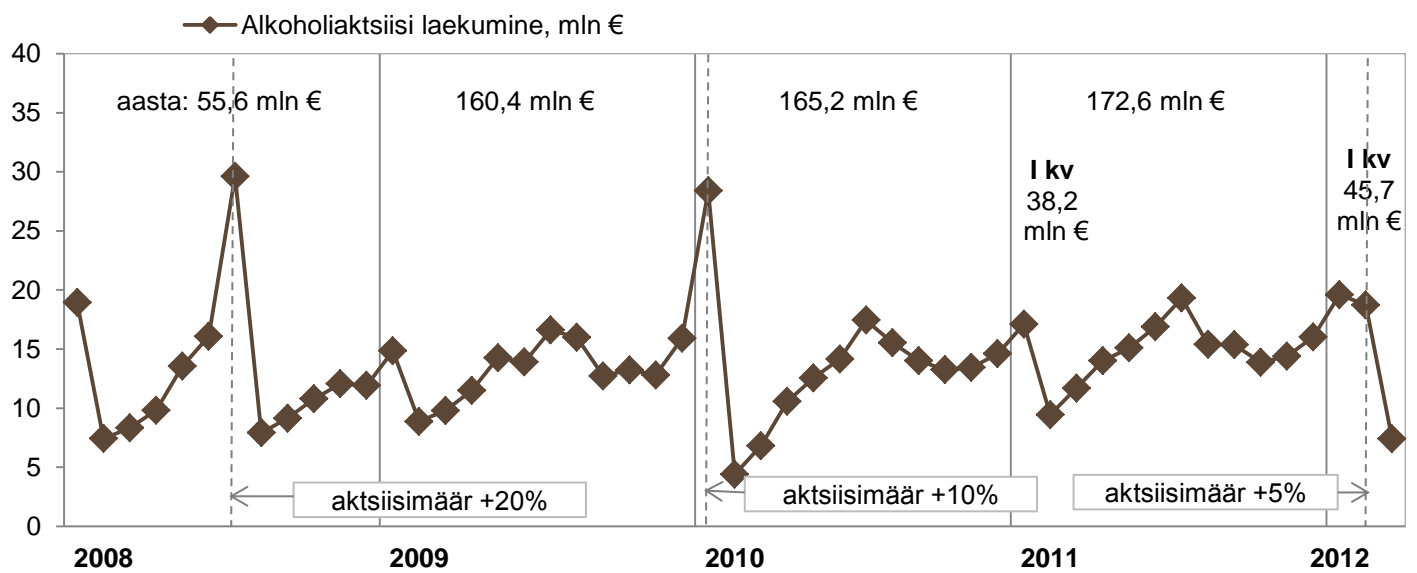
Alkohol	Ühik	Määrad eurodes 2011	Määrad eurodes alates 01.02. 2012	EL alammäärad (eurodes)
Vein ja kääritatud jook ≤ 6%	100 liitrit	31,70	33,30	0,00
Vein ja kääritatud jook > 6%	100 liitrit	73,11	76,80	0,00
Õlu	etanooli 1 mahuprotsendi kohta 100 liitris	5,43*	5,70*	1,87
Vahetode	100 liitrit	156,20	164,00	45,00
Muu alkohol	100 liitri absoluut-alkoholi kohta	1418,00	1490,00	550,00

Allikas: Rahandusministeerium

* Õlle aktsiisimäär on 50% standardmäärast tootmismahu korral kuni 300 000 liitrit aastas

Alkoholiaktsiisi laekumine Eestis 2008.-2011. aastal, mln €

Joonis 2

The logo for TNS, consisting of a solid magenta square with the letters "TNS" in white, bold, sans-serif font centered within it.

TNS

Kanged alkohoolsed joogid

Kanged alkohoolsed joogid

Tootmine

Kange alkoholi toodang on 2012. a I kvartalis tõusnud Statistikaameti andmeil 1548 tuhande liitri (ümberarvutatuna 40% alkoholiks). See on 8,7% võrra rohkem kui 2011. aastal ning ka viimase nelja aasta kõrgeim näitaja (tabel 8).

Väliskaubandus

Ka kange alkoholi koguseline sisse- ja väljavedu on I kvartalis aastataguse hüppelise väliskaubandusmahtude kasvu järel veidi tagasi tõmbunud, koguseline eksport ja import vähenes vastavalt ca 12% ning 23% võrra. Samas on mahud 2009.– 2010. aasta I kvartali väliskaubandusmahtudega võrreldes olnud oluliselt suuremad (tabel 8).

Kuivõrd nii ekspordi- kui ka impordihinnad on kange alkoholi puhul veidi langenud, on rahaline ekspordi- ja impordikäive langenud koguste langusega võrreldes pisut enam (tabel 7).

2011. aasta I kvartaliga võrreldes on enim kasvanud likööri eksport, ka konjaki-brändi, džinni ja viina puhul on kogused kasvanud. Aasta eest viski eksport peaaegu kolmekordistus, sel aastal on välja veetud kogus olnud enam kui veerandi võrra väiksem. Siiski on viski kange alkoholi koguselises ekspordis jätkuvalt suurima osakaaluga (47%), järgneb viin (25%). Alkohoolsete jookide impordikogused on peaaegu kõigis tooterühmades olnud aastatagusega võrreldes väiksemad. Erandiks on vaid konjak-brändi ca 20% kasvumääraga. Enim (ligi poole võrra) on möödunud aastase suure kasvu järel vähenenud sisse veetavad viski kogused. Suurimat osakaalu omas kangete alkohoolsete jookide impordis viin (50%), järgnes viski (31%) (tabel 9, 10).

Kuigi Venemaa osakaal kange alkoholi sihtriigina on aastatagusega võrreldes vähenenud (68%-lt 49%-le), on kanget alkoholi siiski enam välja viidud Venemaa suunal (tabel 11).

Kangete alkohoolsete jookide impordi vähenemises mängib suurimat rolli sisseveo vähenemine Suurbritanniast, Suurbritannia osakaal kange alkoholi päritoluriigina on langenud 30%-le; enim imporditi kanget alkoholi USA-st, kust toodi (koguseliselt) 41% sisse veetavast kangest alkoholist (tabel 12).

Viina ekspordimaht oli 2012. a esimesel kolmel kuul 346 tuhat liitrit, millest umbes pool eksporditi Lähti ja umbes kuuendik Soome. Likööri puhul on suurimateks sisseostjateks meilt olnud Venemaa ja Soome. Need kaks naabrit ostsid sisse kaks kolmandikku Eestist välja veetavast liköörist (joonis 3).

Viina sissevedu Eestisse toimus veidi enam kui kolmveerandi ulatuses USA-st, viski peamiseks impordipartneriks on Suurbritannia (ligi üheksa liitrit kümnest tuuakse Eestisse sealt), konjakit-brändit on imporditud valdavalt Prantsusmaalt (joonis 4).

Hinnad

Kange alkoholi (eriti viina ja kange likööri) hinnad tõusid 2012. a veebruaris peale aktsiisitõusu üsna märgatavalt. Kui võrrelda kange alkoholi jaehindu 2012. a veebruari- ja maikuus, on aga näha teatvat korrigeerumist ning viina hinnad on taas veidi langenud (seejuures on kõrgema hinnaklassi toodete jaehinnad langenud keskmisest enam). Likööri hinnad on jätkuvalt kasvanud, veidi langenud on vaid kõrgema hinnaklassi toodete hinnatase. Džinni hinnatase püsib mais nii veebruari- kui ka 2011. a maikuuga võrreldes üsna stabiilne. Kokkuvõtvalt on aga kange alkoholi hinnatase aastatagusega võrreldes tõusnud, suurim on hinnatõus olnud kange likööri puhul (+17,8%) (tabel 13).

TNS Emori vaatlus viina jaehindadest Euroopa pealinnades näitab, et 0,7 l Absolut'i viin oli märtsis Tallinnaga võrreldes veidi kallim Riias ja Londonis ning oluliselt kallim Põhjamaade pealinnades (Helsingi, Stockholm).

Kohaliku pooleliitri viina keskmine hind on käesoleva aasta märtsis olnud Tallinnas nii teiste Balti riikide pealinnadega kui ka Varssavi, Praha ning Berliiniga võrreldes pisut kõrgem. Kõrgeima hinnatasemega eristuvad taas Põhjamaad (tabel 14).

Kangete alkoholsete jookide rahaline põhieksport- ja import ning ekspordi ja impordihinnad 2009.-2012. aasta I kvartalis
käive mln €, hind €/l, käibemaksuta

Tabel 7

	Käive mln €				Hind €/l				kahe viimase perioodi käibe	
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	± mln €	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv		
eksport	10,64	11,36	26,01	21,50	13,50	14,18	16,37	15,33	-4,5	-17,3
import	10,98	15,21	30,18	21,97	6,62	9,86	11,27	10,68	-8,2	-27,2

Allikas: SA

Kangete alkoholsete jookide toodang, koguseline põhieksport ja import 2009.-2012. aasta I kvartalis
kogus, tuh liitrit 100%-lise alkoholina

Tabel 8

	Kogus, tuh liitrit				kahe viimase perioodi muutus	
	2009	2010	2011	2012	tuh liitrit	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv		
toodang*	1408	952	1424	1548	124	8,7
eksport	788	802	1588	1403	-186	-11,7
import	1658	1542	2679	2058	-621	-23,2

Allikas: SA, TNS Emori ümberarvutused

* hinnanguline absoluutalkoholis, ümberarvutustel keskmiseks kanguseks võetud 40%;

Statistikaamet esitas andmed 10 000 l täpsusega

Kangete alkoholsete jookide koguseline põhieksport ning struktuur 2009.-2012. aasta I kvartalis

Tabel 9

kogus, tuh liitrit 100%-lise alkoholina; osakaal, %

	Kogus, tuh liitrit				Jookide osakaal				kahe viimase perioodi muutus	
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	tuh liitrit	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv		
KOKKU	788	802	1588	1403	100	100	100	100	-186	-11,7
s.h. konjak-brändi	43	34	42	55	5	4	3	4	13	30,3
viski	212	350	901	656	27	44	57	47	-245	-27,2
rumm	6	19	137	63	1	2	9	5	-74	-54,0
džinn	6	59	38	44	1	7	2	3	6	16,2
viin	409	223	322	346	52	28	20	25	25	7,6
liköör	112	117	148	238	14	15	9	17	90	61,1

Allikas: SA

Kangete alkoholsete jookide koguseline põhiimport ning struktuur 2009.-2012. aasta I kvartalis

Tabel 10

kogus, tuh liitrit 100%-lise alkoholina; osakaal, %

	Kogus, tuh liitrit				Jookide osakaal koguimportis,				kahe viimase perioodi muutus	
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	tuh liitrit	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv		
KOKKU	1658	1542	2679	2058	100	100	100	100	-621	-23,2
s.h. konjak-brändi	101	116	126	152	6	8	5	7	26	20,3
viski	184	536	1176	633	11	35	44	31	-543	-46,2
rumm	56	46	125	124	3	3	5	6	0	-0,2
džinn	38	21	42	21	2	1	2	1	-21	-49,5
viin	1208	742	1067	1024	73	48	40	50	-43	-4,0
liköör	72	81	144	103	4	5	5	5	-40	-28,1

Allikas: SA

Kangete alkoholsete jookide koguseline põhiexport riigiti 2011.-2012. aasta I kvartalis
kogus, tuh liitrit 100%-lise alkoholina; osakaal, %

Tabel 11

	tuh liitrit (100%-lise alkoholina)		Muutus		Osakaal, %		riikide osakaalu muutus
	2011	2012	2012 I kv / 2011 I kv		2011	2012	
	I kv	I kv	± liitrit	± %	I kv	I kv	± %-punkti
KOKKU	1588	1403	-186	-11,7	100	100	
Venemaa	1076	684	-392	-36,4	68	49	-19
Läti	193	258	64	33,2	12	18	6
Soome	116	165	48	41,6	7	12	4
Leedu	59	105	47	79,2	4	8	4
Ukraina	74	58	-16	-22,1	5	4	-1
Teised	70	134	64	90,7	4	10	5

Allikas: SA

Kangete alkoholsete jookide koguseline põhiimport riigiti 2011.-2012. aasta I kvartalis
kogus, tuh liitrit 100%-lise alkoholina; osakaal, %

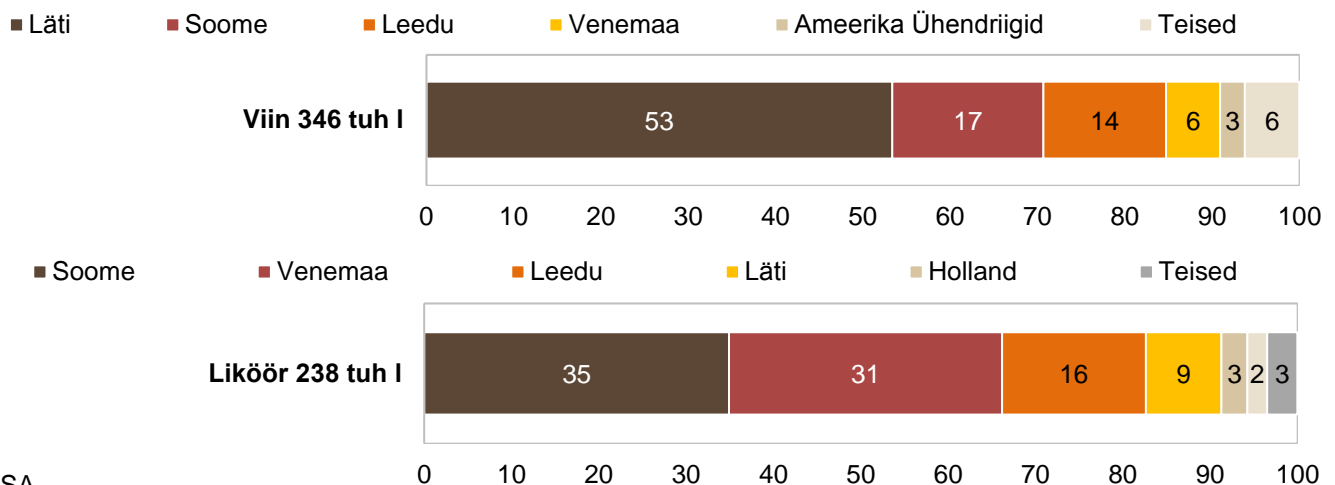
Tabel 12

	tuh liitrit (100%-lise alkoholina)		Muutus		Osakaal, %		riikide osakaalu muutus
	2011	2012	2012 I kv / 2011 I kv		2011	2012	
	I kv	I kv	± liitrit	± %	I kv	I kv	± %-punkti
KOKKU	2679	2058	-621	-23,2	100	100	
USA	842	840	-2	-0,2	31	41	9
Suurbritannia	1202	609	-593	-49,4	45	30	-15
Prantsusmaa	109	128	19	17,5	4	6	2
Soome	63	57	-5	-8,3	2	3	0
Ukraina	52	56	4	7,6	2	3	1
Venemaa	28	51	22	78,5	1	2	1
Iirimaa	96	42	-54	-56,1	4	2	-2
Valgevene	39	41	2	4,4	1	2	1
Saksamaa	37	39	3	7,1	1	2	1
Hispaania	17	35	18	106,2	1	2	1
Holland	26	30	4	15,6	1	1	0
Teised	169	130	-39	-23,1	6	6	0

Allikas: SA

Viina ja likööri põhiexporti struktuur riigiti 2012. aasta I kvartalis
% ekspordikogusest, 100%-lise alkoholina

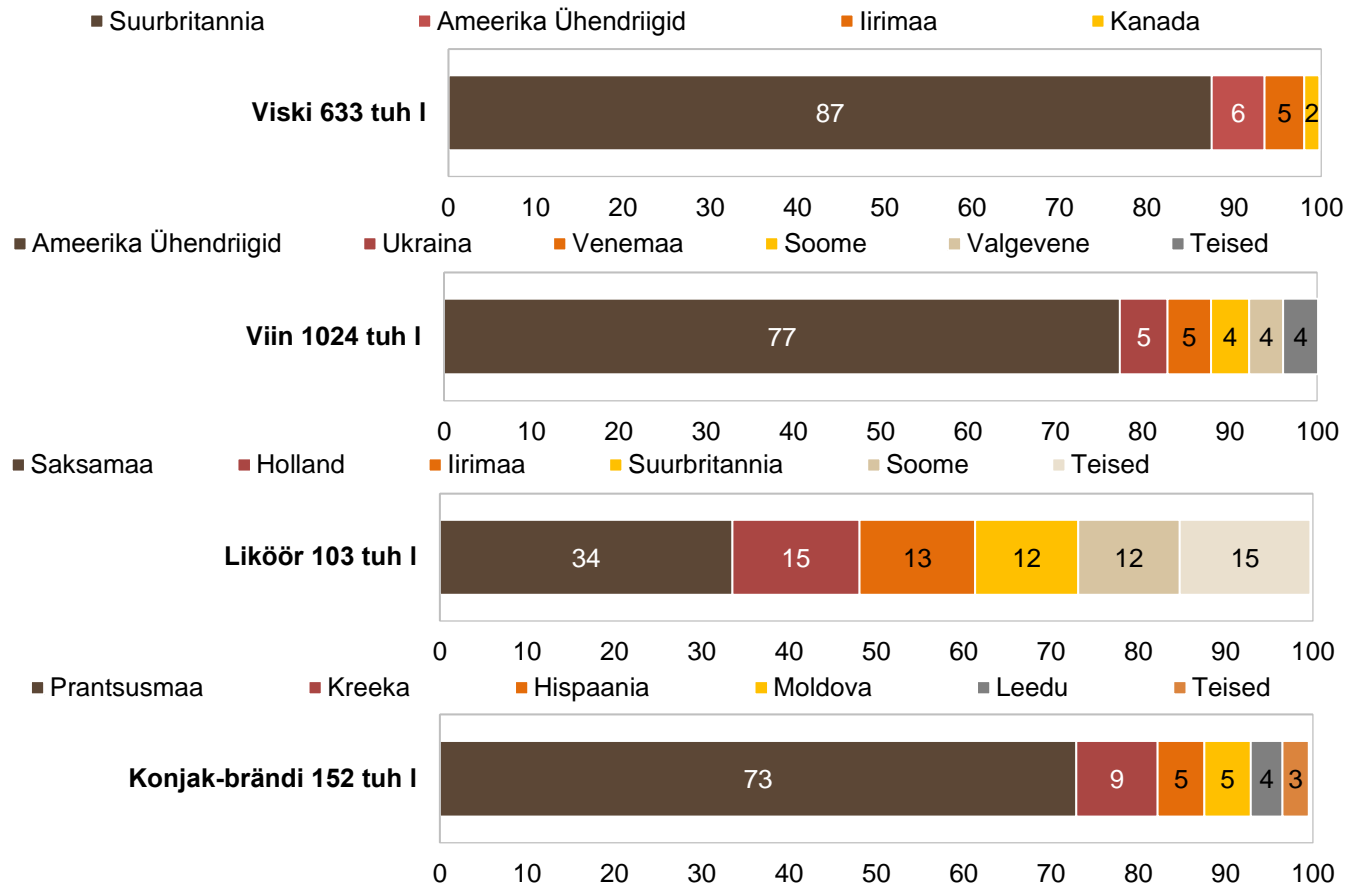
Joonis 3

Allikas: SA

Kangete alkoholsete jookide põhiimpordi struktuur riigiti 2012. aasta I kvartalis
% impordikogusest, 100%-lise alkoholina

Joonis 4

Allikas: SA

Kangete alkoholsete jookide keskmised jaehinnad kauplustes**
€/liiter, koos käibemaksuga (ilma pandipakendita)

Tabel 13

	mai 2011	november 2011	veebruar 2012	mai 2012	Muutus ± %	
					mai 2012 / veebruar 2011	mai 2012 / mai 2011
Viin 40%, madalam hinnaklass	9,04	9,38	9,60	9,63	0,3%	6,5%
Viin 40%, keskmine hinnaklass	13,06	13,35	14,96	14,39	-3,9%	10,2%
Viin 40%, kõrgem hinnaklass	19,58	19,94	22,41	20,00	-10,8%	2,1%
Marjaliköör 21%	8,64	8,50	8,32	9,36	12,5%	8,4%
Kange liköör 40-45%	15,80	16,74	18,26	18,61	1,9%	17,8%
Kreemliköör 16-17%, madalam hinnaklass*	12,16	11,37	11,81	12,24	3,6%	0,6%
Kreemliköör, 16-17%, kõrgem hinnaklass*		24,53	24,69	23,12	-6,4%	-
Dzhinn 38-40%	13,48	13,31	13,25	13,51	1,9%	0,2%

Allikas: EKI (mai 2011), TNS Emor (nov. 2011, veeb. 2012, mai 2012)

* EKI ei vaadelnud eraldi madalama ning kõrgema hinnaklassiga kreemlikööre

**Hinnavaatluses on kaardistatud järgmised tooted:

Viin 40%, madalam hinnaklass	Liviko Laua Viin, Altia Eesti Standard Vodka, Liviko Rahva Viin, Liviko Valge Viin
Viin 40%, keskmine hinnaklass	Liviko Viru Valge, Altia Saaremaa Vodka
Viin 40%, kõrgem hinnaklass	Liviko Viru Valge Special Anniversary, Absolut Vodka, Nemiroff, Russki Razmer
Marjaliköör 21%	Liviko Liköör Metsmaasika, Liviko Liköör Kirsi
Kange liköör 40-45%	Liviko Vana Tallinn (40%, 45%) alk., Altia Pirita Ürdiliköör, Jägermeister
Kreemliköör 16-17%, mad. hinnaklass	Liviko Vana Tallinna kreemliköör, Remedial Kiuu Torn kooreliköör
Kreemliköör, 16-17%, kõrg. hinnaklass	Bailey's
Dzhinn 38-40%	Remedia Saare Gin, Liviko Liviko Gin

	Kohalik viin 40%, 0,5 l			Absolut vodka 40%, 0,7 l		
	September 2011	Detsember 2011	Märts 2012	September 2011	Detsember 2011	Märts 2012
Tallinn	6,33	4,95	6,99	12,90	16,55	16,55
Riia	5,85	5,09	5,96	16,90	17,19	17,21
Vilnius	5,21	5,07	5,07	13,90	13,90	13,90
Helsinki	14,20	14,20	15,57	21,40	21,40	21,80
Stockholm	16,08	16,27	15,20	26,00	26,31	26,91
Varssavi	5,40	4,92	5,29	9,19	9,92	10,35
Praha	5,91	5,65	6,05	15,05	10,88	14,99
Amsterdam	7,99	8,49	8,49	15,99	13,99	15,99
Berliin	4,06	4,99	6,42	10,99	13,49	13,49
Kopenhaagen	12,18	12,20	10,47	18,66	18,69	16,13
London	6,30	11,90	13,22	20,61	21,40	18,04

Allikas: TNS Emor

Umberarvutused erinevatelt pakendi suurustelt

Soodushind

Alkohol	2011 - 01.2012		alates 02.2012	
	ainult aktsiis	aktsiis koos aktsiisilt makstava käibemaksuga	ainult aktsiis	aktsiis koos aktsiisilt makstava käibemaksuga
Viin 40%, 0,5 l pudel	2,84	3,41	2,98	3,58
Liköör 21%, 0,5 l pudel	1,49	1,79	1,56	1,88

Allikas: Maksu- ja Tolliamet, TNS Emori arvutused

TNS

Etüülalkohol

Etüülalkohol

Et lühiajastatistikas etüülalkoholi tootmine ei kajastu, puuduvad 2012. aasta I kvartali tootmise kohta andmed. Rakvere piiritusetehase tootmisvõimsus jääb kusagile 1 miljoni liitri kanti aastas, millest ca 60% läheb ekspordiks. 2012. aastal on tootmises võetud suund mahepiirituse tootmisele.

Väliskaubandus

Üle 80% kangusega etüülalkoholi väljaveo käive on 2012. aasta I kvartalis aasta varasemaga võrreldes kahekordistunud. Et märgatavalt on kasvanud etüülalkoholi ekspordi hind, ei ole koguseline kasv samavõrd suur olnud, jäädes viiendiku kanti. Etüülalkoholi veeti 2012. a I kvartalis Eestist välja 187 tuhat liitrit (tabel 16, 18).

Etüülalkoholi veeti pea võrdselt välja Lähti ja Soome (vastavalt 51% ja 49% kogu väljaveost), aasta varasemaga võrreldes mängib eksport Soome märgatavalt tähtsamat rolli (tabel 20).

Tooterühma impordikäive on veidi kasvanud hinna toel tõusnud 13,4%, koguseline põhiimport on aga olnud 5,7% väiksem kui aasta eest. Etüülalkoholi imporditi 2012. a I kvartalis Eestisse 449 tuhat liitrit (tabel 17, 19).

Enim imporditi toodet Soomest (72% kogu imporditud etanooli kogusest) (tabel 21).

Etüülalkoholi rahaline põhieksport ning ekspordihinnad 2009.-2012. aasta I kvartalis
käive mln €, hind €/l, käibemaksuta

Tabel 16

	Käive mln €				Hind €/l				kahe viimase perioodi käibe muutus	
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	± mln €	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv		
etüülalkohol kangusega üle 80%	...	0,03	0,13	0,26	...	0,70	0,83	1,41	0,1	ca 2 korda

Allikas: SA

Etüülalkoholi rahaline põhiimport ning impordihinnad 2009.-2012. aasta I kvartalis
käive mln €, hind €/l, käibemaksuta

Tabel 17

	Käive mln €				Hind €/l				kahe viimase perioodi käibe muutus	
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	± mln €	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv		
etüülalkohol kangusega üle 80%	0,44	0,38	0,36	0,41	0,87	0,74	0,76	0,91	0,05	13,4

Allikas: SA

Etüülalkoholi koguseline põhieksport 2009.-2012. aasta I kvartalis
kogus, tuh liitrit

Tabel 18

	Kogus, tuh liitrit				kahe viimase perioodi muutus	
	2009	2010	2011	2012	tuh liitrit	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv		
etüülalkohol kangusega üle 80%	...	3	155	187	32	20,5

Allikas: SA

Etüülalkoholi koguseline põhiimport 2009.-2012. aasta I kvartalis
kogus, tuh liitrit

Tabel 19

	Kogus, tuh liitrit				kahe viimase perioodi muutus	
	2009	2010	2011	2012	tuh liitrit	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv		
etüülalkohol kangusega üle 80%	504	507	476	449	-27	-5,7

Allikas: SA

Etüülalkoholi koguseline põhieksport riigiti 2011.-2012. aasta I kvartalis
kogus, tuh liitrit; osakaal, %

Tabel 20

	tuh liitrit (100%-lise alkoholina)		Muutus		Osakaal, %		riikide osakaalu muutus
	2011	2012	2012 I kv / 2011 I kv		2011	2012	
	I kv	I kv	± liitrit	± %	I kv	I kv	± %-punkti
KOKKU	155	187	32	20,5	100	100	
Läti	149	96	-53	-35,4	96	51	-45
Soome	6	91	85	ca 15 korda	4	49	45

Allikas: SA

Etüülalkoholi koguseline põhiimport riigiti 2011.-2012. aasta I kvartalis
kogus, tuh liitrit; osakaal, %

Tabel 21

	tuh liitrit (100%-lise alkoholina)		Muutus		Osakaal, %		riikide osakaalu muutus
	2011	2012	2012 I kv / 2011 I kv		2011	2012	
	I kv	I kv	± liitrit	± %	I kv	I kv	± %-punkti
Kokku	476	449	-27	-5,7	100	100	
Soome	311	324	14	4,4	65	72	7
Läti	90	107	16	18,1	19	24	5
Leedu	70	18	-52	-74,2	15	4	-11
Teised	5	0	-5	-100,0	1	0	-1

Allikas: SA

TNS

Ölü

Õlu

Tootmine

2012. aasta I kvartalis on õlletoodang kasvanud aasta varasemaga võrreldes enam kui viiendiku võrra, ulatudes enam kui 34 miljoni liitrini, mis on viimase nelja aasta lõikes suurim tootmismahht (tabel 23).

Väliskaubandus

Kasvanud on ka õlle väliskaubanduse käive, eriti ekspordikäive. Käibe kasvu mõjutab suuresti suuremate õlletootjate (kontsernide) regionaalne spetsialiseerumine, st teatud toodete tootmine (eri pakendiliinid jms) suurema regiooni jaoks ühes riigis. Valdavalt puudutab Eesti väliskaubandust kirjeldatud spetsialiseerumine Baltikumi-siseselt.

Õlle ekspordikogused on jätkanud kasvu ning kasv on olnud 2011. a I kvartaliga võrreldes veelgi kiirem. Välja veetud kogused on tõusnud 11,3 mln liitrini, mis on ca 62% enam kui aasta varem. Ekspordikäive on kasvanud ca 71%, seda mõjutas ka hinnataseme tõus (tabel 22, 23).

Õlle impordikogused jäävad aasta varasemale veidi alla (-8,7%), käibe kasv (8,1%) tuleneb mõnevõrra kasvanud impordihinnast (tabel 22, 23).

Eestist eksporditi 2012. a I kvartalis õlut koguseliselt enim Soome. Seejuures on Soome veetud kogused kasvanud peaaegu kaks ja pool korda ning Soome osakaal koguekspordis on tõusnud enam kui pooleni. Õlle eksport Lätti ning Leetu püsis aga suhteliselt stabiilsena (tabel 24).

Õlut imporditi 2012. aasta I kvartalis jätkuvalt enim Lätist ning väikesest koguselisest langusest hoolimata moodustavad Lätist sisse veetud õllekogused enam kui kolmandiku koguimpordist. Veidi kasvanud on import Soomest, kust toodi enam kui viiendik õllekogustest. Üsna oluliselt on aasta varasema perioodiga võrreldes vähenenud õlle import Venemaalt (tabel 25).

Hinnad

Kui võrrelda õlle jaehindu 2012. a veebruari- ja maikuus, saab täheldada ca 1-2% hinnatõusu. Keskmise hinnaklassi õlle jaehind on paari protsendi võrra kasvanud ka 2011. aasta maikuuga võrreldes; kange õlle hind oli mais aga aastatagusega võrreldes pisut madalam.

TNS Emori rahvusvahelise hinnavaatluse kohaselt sai 2012. a märtsis 0,5 l kohaliku heleda õlle kõige soodsamalt kätte Varssavist, Berliinist ja Vilniusest, kus õlle hind jäi vahemikku 50–58 euro senti. Tallinnaga võrreldav oli hinnatase jätkuvalt Prahast.

Kalleima hinnaga oli õlu Kopenhaagenis ja Helsingis, ületades Tallinna hinnataset umbes 2,5 korda; Eesti pealinnast oluliselt kõrgem on hinnatase ka Londonis ja Stockholmis (tabel 27).

Õlle rahaline põhieksport- ja import ning ekspordi ja impordihinnad
2009.-2012. aasta I kvartalis käive mln €, hind €/l, käibemaksuta

Tabel 22

	Käive mln €				Hind €/l				kahe viimase perioodi käibe muutus	
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	± mln €	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv		
eksport	2,12	2,88	3,47	5,93	0,55	0,43	0,49	0,52	2,5	70,9
import	1,67	2,45	4,00	4,32	0,66	0,38	0,50	0,59	0,3	8,1

Allikas: SA

Õlle toodang, koguseline põhieksport ja import 2009.-2012. aasta I kvartalis
kogus, tuh liitrit

Tabel 23

	Kogus, tuh liitrit				kahe viimase perioodi muutus	
	2009	2010	2011	2012	tuh liitrit	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv		
toodang*	24770	24940	28320	34420	6100	21,5
eksport	3861	6655	7020	11364	4344	61,9
import	2525	6515	7995	7298	-697	-8,7

Allikas: SA

*Statistikaamet esitab andmed 10 000 l täpsusega

Õlle koguseline põhieksport riigiti 2011.-2012. aasta I kvartalis
kogus, tuh liitrit; osakaal, %

Tabel 24

	tuh liitrit		Muutus		Osakaal, %		riikide osakaalu muutus ± %-punkti
	2011	2012	2012 / 2011		2011	2012	
	I kv	I kv	± liitrit	± %	I kv	I kv	
KOKKU	70203	113640	43437	61,9	100	100	
Soome	23331	58995	35664	152,9	33	52	19
Leedu	20580	21598	1019	5,0	29	19	-10
Läti	17507	17714	207	1,2	25	16	-9
Poola	0	5382	5382		0	5	5
Norra	1958	2636	677	34,6	3	2	0
Taani	643	1107	464	72,1	1	1	0
Venemaa	41	985	944	ca 24 x	0	1	1
Teised	6143	5222	-921	-15,0	9	5	-4

Allikas: SA

Õlle koguseline põhiimport riigiti 2011.-2012. aasta I kvartalis
kogus, tuh liitrit; osakaal, %

Tabel 25

	tuh liitrit		Muutus		Osakaal, %		riikide osakaalu muutus ± %-punkti
	2011	2012	2012 / 2011		2011	2012	
	I kv	I kv	± liitrit	± %	I kv	I kv	
KOKKU	79951	72978	-6973	-8,7	100	100	
Läti	31382	28586	-2796	-8,9	39	39	0
Soome	12329	16087	3758	30,5	15	22	7
Leedu	4466	6332	1867	41,8	6	9	3
Venemaa	9645	4226	-5419	-56,2	12	6	-6
Holland	4472	3179	-1292	-28,9	6	4	-1
Saksamaa	2338	2884	546	23,4	3	4	1
Mehhiko	1814	2704	890	49,1	2	4	1
Tšehhi	1516	2257	741	48,9	2	3	1
Teised	11990	6723	-5267	-43,9	15	9	-6

Allikas: SA

Õlle keskmised jaehinnad kauplustes**
€/liiter, koos käibemaksuga (ilma pandipakendita)

Tabel 26

	mai 2011	november 2011	veebruar 2012	mai 2012	Muutus ± %	Muutus ± %
					mai 2012 / veebruar 2012	mai 2012 / mai 2011
Õlu (odavam hinnaklass)*		1,21	1,20	1,23	2,0%	-
Õlu (keskmine hinnaklass)*	1,66	1,56	1,66	1,70	2,7%	2,4%
Õlu (kõrgem hinnaklass)*		1,96	1,90	1,92	1,1%	-
Õlu (kange, üle 6%)	1,84	1,76	1,79	1,80	0,6%	-2,1%

Allikas: EKI (nov. 2010, mai 2011), TNS Emor (nov. 2011)

* EKI ei vaadelnud eraldi madalama, keskmise ning kõrgema hinnaklassiga tavakanguses õlut

Õlle jaehinnad Euroopa pealinnade supermarketites, €

Tabel 27

Kogus	Õlu (hele, 4,3-4,7%)		
	September 2011	Detsember 2011	Märts 2012
Tallinn	0,86	0,86	0,87
Riia	0,93	0,70	0,99
Vilnius	0,50	0,45	0,58
Helsinki	2,05	1,45	2,20
Stockholm	1,36	1,28	1,31
Varssavi	0,55	0,49	0,50
Praha	0,85	0,81	0,89
Amsterdam	0,77	0,63	0,63
Berliin	0,54	0,54	0,54
Kopenhaagen	2,28	2,32	2,26
London	1,71	1,77	1,79

Allikas: TNS Emor

Varssavi: õlu üle 5%, Amsterdam õlu 5,0%

Soodushind

Õlle aktsiis Eestis, €

Tabel 28

Alkohol	2011 - 01.2012		alates 02.2012	
	ainult aktsiis	aktsiis koos aktsiisilt makstava käibemaksuga	ainult aktsiis	aktsiis koos aktsiisilt makstava käibemaksuga
Õlu 4,6%, 0,5 l pudel	0,12	0,15	0,13	0,16
Õlu 7,0%, 0,5 l pudel	0,19	0,23	0,20	0,24

Allikas: Maksu- ja Tolliamet, TNS Emori arvutused

**Hinnavaatluses on kaardistatud järgmised tooted:

Õlu (odavam hinnaklass) Saku Presidendi Pilsner, 4,2% alk., Walter, hele 4,2% alk.,

Õlu (keskmine hinnaklass) Saku Originaal, A. Le Coq Premium, Aleksander

Õlu (kõrgem hinnaklass) Carlsberg, Saku Kuld, A. Le Coq Special

Õlu (kange, üle 6%) Saku Taurus, Saku Tume, A. Le Coq Double Bock, A. Le Coq Porter, Viru Õlu Bear Beer

Kääritatud joogid ja muu (lahja) alkohol

Kääritatud joogid ja muu alkohol

Tootmine

Puuvilja- ja marjaveinide tootmine on viimastel aastatel kasvanud, põhjustatuna siidri jm kääritatud jookide tooraineks mineva veini tootmismahu kasvust. 2012. a I kvartalis suurenes tootmiskaht 1,6 mln liitri (+17,3%). Muu lahja alkoholi tootmiskaht jäid I kvartalis aastatagusele veidi alla. Muid lahjasid alkoholijooke (s.h kääritatud joogid) toodeti Statistikaameti andmetel 2012. a I kvartalis ca 3,5 mln liitrit, mis on 7,2% vähem kui aasta varem (tabel 29).

Väliskaubandus

Väliskaubanduses vaatleb riiklik statistika eraldi kahte tooterühma – kääritatud jooke ning muud alkoholi.

Kääritatud jookide tootegrupp hõlmab siidrit ning muid kääritatud jooke (mõdu ning kääritatud jookide segud).

Muu alkohol sisaldab Kombineeritud Nomenklatuuri 2011 (Intrastat) kohaselt denatureerimata etüülalkoholi alkoholisisaldusega alla 80% mahust; piiritusjooke ja muid alkoholseid jooke (v.a alkoholsete preparaatide segud, mida kasutatakse jookide tootmiseks, viinamarjaveinist või viinamarjavirdest destilleeritud piiritusjoogid, viski, rumm ja muu kange alkoholne jook, saadud kääritatud suhkruroodetest destilleerimise teel, džinn, genever, viin, liköörid ja kordialid) – tootegrupis on ülekaalus siiski lahjad alkoholseid joogid.

Mõlema tooterühma puhul on impordimahud suuremad kui ekspordimahud, kuid eksport on aasta varasema perioodiga üsna oluliselt kasvanud. Kääritatud jookide ekspordimiskaht on kasvanud 55% võrra, jõudes 2,1 mln liitri. Kääritatud jookide impordimiskaht kasvas vaid veidi vähem – 43% võrra ehk ligi 3,7 mln liitri.

Pisut on kasvanud ka kääritatud jookide ekspordi- ja impordihinnad, mistõttu on käibe kasvumäärad mahulistest kasvumääradest kõrgemadki (tabel 30–33).

Kääritatud jookide suurimaks ekspordituruks on kujunenud Läti (31% kogu ekspordist), märgatavalt on kasvanud ka ekspordimiskaht Taani (sinna läks 29% kogu ekspordist). Varem suurimaks ekspordituruks olnud Leedu puhul on aga kogused langenud (tabel 34).

Kääritatud jookide import toimub samuti suures osas lähiriikidest – ka siin on üheks olulisemaks partnerriigiks tõusnud Läti ning Lätist imporditud kogused on 2011. a I kvartaliga võrreldes kasvanud ca 3 korda. Jätkuvalt mängib olulist rolli kääritatud jookide sissevedu Soomest. Import kummastki nimetatud riigist moodustas tooterühma kogumiskogust võrdsest 31% (tabel 36).

Muu alkoholi (ülekaalus on siin lahjad segatud piiritusjoogid) eksport I kvartalis enam kui kolmekordistus. peamine roll on siin tooterühma väljaveol Venemaale, mis oli aastatagusega võrreldes umbes 20 korda suurem ning moodustas tooterühma kogu väljaveost 61%. Muu alkoholi ekspordi rahalise käibe kasv on veelgi suurem, siin on oma osa ka tõusnud hinnatasemel (tabel 30–33).

Teisteks olulisteks sihtriikideks muu alkoholi väljaveol olid Läti ja Soome (igasse nimetatud riiki liikus enam kui veerand eksporditud muudest alkoholsetest jookidest) (tabel 35).

Muu alkoholi impordimahud jäid 2011. a I kvartaliga võrreldes 7,5% võrra väiksemaks (kokku 4,8 mln liitrit). Käive aga kasvas pea kahekordistunud hinnatasemest tingituna (tegu tõenäoliselt struktuurimuutusega kategooria sisseveol). Muu alkoholi impordil on olulisemaks päritoluriigiks kerkinud Soome. Aasta varasemaga võrreldes oli sissevedu väiksem Hollandist, uue olulise partnerina on lisandunud Hispaania (tabel 37).

Hinnad

Madalama hinnaklassi siidri ning ka kodumaise marjaveini hinnatase jätkab pärast väikest tagasilangust veebruaris kasvamisest – aastatagusega võrreldes saab siidri puhul täheldada 5,6% ning marjaveini puhul 8,4% hinnatõusu.

Kõrgema hinnaklassi siider oli mais müügil pisut soodsama hinnaga kui veebruaris (-2,5%) (tabel 38).

Muude alkoholsete jookide toodang 2009.-2012. aasta I kvartalis
kogus, tuh liitrit

Tabel 29

Kogu Eesti	Kogus, tuh liitrit				kahe viimase perioodi muutus	
	2009	2010	2011	2012	tuh liitrit	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv		
puuvilja- ja marjavein*	530	1280	1390	1630	240	17,3
muud lahjad alkoholijoodid (s.h. kääritatud joogid)*	3340	2940	3730	3460	-270	-7,2

Allikas: SA

*Statistikaamet esitas andmed 10 000 l täpsusega

Muude alkoholsete jookide rahaline põhieksport ning ekspordihinnad
2009.-2012. aasta I kvartalis käive mln €, hind €/l, käibemaksuta

Tabel 30

Kogu Eesti	Käive mln €				Hind €/l				kahe viimase perioodi käibe muutus	
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	± mln €	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv		
kääritatud joogid	0,82	0,64	0,90	1,48	0,61	0,68	0,65	0,69	0,6	64,8
muud alkohoolsed joogid*	1,10	0,89	0,88	3,36	0,72	0,68	0,82	0,95	2,5	280,6

Allikas: SA

* SA andmed on 2011. a. 100%-lises alkoholis, KN 2011 (Intrastat) kood 220890
ümberavutused on teostatud 5% alkoholile

Muude alkoholsete jookide rahaline põhiimport ning impordihinnad
2009.-2012. aasta I kvartalis käive mln €, hind €/l, käibemaksuta

Tabel 31

Kogu Eesti	Käive mln €				Hind €/l				kahe viimase perioodi käibe muutus	
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	± mln €	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv		
kääritatud joogid	1,09	1,21	1,82	2,94	0,81	0,72	0,70	0,79	1,1	61,7
muud alkohoolsed joogid*	1,78	1,86	2,32	4,09	0,58	0,69	0,44	0,85	1,8	76,7

Allikas: SA

* SA andmed on 2011. a. 100%-lises alkoholis, KN 2011 (Intrastat) kood 220890
ümberavutused on teostatud 5% alkoholile

Muude alkoholsete jookide koguseline põhieksport 2009.-2012. aasta I kvartalis
kogus, tuh liitrit

Tabel 32

Kogu Eesti	Kogus, tuh liitrit				kahe viimase perioodi muutus	
	2009	2010	2011	2012	tuh liitrit	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv		
kääritatud joogid	1363	941	1383	2144	760,6	55,0
muud alkohoolsed joogid*	1537	1319	1083	3524	2441,5	225,5

Allikas: SA

* SA andmed on 2011. a. 100%-lises alkoholis, KN 2011 (Intrastat) kood 220890
ümbervutused on teostatud 5% alkoholile

Muude alkoholsete jookide koguseline põhiimport 2009.-2012. aasta I kvartalis
kogus, tuh liitrit

Tabel 33

Kogu Eesti	Kogus, tuh liitrit				kahe viimase perioodi muutus	
	2009	2010	2011	2012	tuh liitrit	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv		
kääritatud joogid	1357	1694	2582	3698	1115,4	43,2
muud alkohoolsed joogid*	3044	2709	5208	4819	-389,3	-7,5

Allikas: SA

* SA andmed on 2011. a. 100%-lises alkoholis, KN 2011 (Intrastat) kood 220890
ümbervutused on teostatud 5% alkoholile

Kääritatud jookide koguseline põhieksport riigiti 2011.-2012. aasta I kvartalis
kogus, tuh liitrit; osakaal, %

Tabel 34

	tuh liitrit		Muutus		Osakaal, %		riikide osakaalu muutus ± %
	2011	2012	2012 / 2011		2011	2012	
	I kv	I kv	± liitrit	± %	I kv	I kv	
KOKKU	1383	2144	761	55,0	100	100	
Läti	163	659	496	305,2	12	31	19
Taani	271	625	354	130,8	20	29	10
Soome	390	451	61	15,6	28	21	-7
Leedu	395	249	-146	-36,9	29	12	-17
Poola	3	54	51	ca 21x	0	3	2
Teised	162	106	-56	-34,6	12	5	-7

Allikas: SA

Muude alkoholsete jookide koguseline põhieksport riigiti 2011.-2012. aasta I kvartalis
kogus, tuh liitrit; osakaal, %

Tabel 35

	tuh liitrit		Muutus		Osakaal, %		riikide osakaalu muutus ± %
	2011	2012	2012 / 2011		2011	2012	
	I kv	I kv	± liitrit	± %	I kv	I kv	
KOKKU	1083	3524	2441	226	100	100	
Venemaa	101	2136	2034	ca 20x	9	61	51
Läti	380	642	262	69	35	18	-17
Soome	298	454	156	52	28	13	-15
Leedu	228	98	-129	-57	21	3	-18
Teised	75	194	119	159	7	6	-1

Allikas: SA

* SA andmed on 2011. a. 100%-lises alkoholis, KN 2011 (Intrastat) kood 220890
ümberavutused on teostatud 5% alkoholile

Kääritatud jookide koguseline põhiimport riigiti 2011.-2012. aasta I kvartalis
kogus, tuh liitrit; osakaal, %

Tabel 36

	tuh liitrit		Muutus		Osakaal, %		riikide osakaalu muutus ± %
	2011	2012	2012 / 2011		2011	2012	
	I kv	I kv	± liitrit	± %	I kv	I kv	
KOKKU	2582	3698	1115	43	100	100	
Läti	420	1311	891	ca 3x	16	35	19
Soome	1115	1276	161	14	43	35	-9
Leedu	482	495	12	3	19	13	-5
Rootsi	164	267	103	63	6	7	1
Saksamaa	113	160	47	42	4	4	0
Teised	288	189	-99	-34	11	5	-6

Allikas: SA

Muude alkoholsete jookide koguseline põhiimport riigiti 2011.-2012. aasta I kvartalis
kogus, tuh liitrit; osakaal, %

Tabel 37

	tuh liitrit		Muutus		Osakaal, %		riikide osakaalu muutus ± %
	2011	2012	2012 / 2011		2011	2012	
	I kv	I kv	± liitrit	± %	I kv	I kv	
KOKKU	5208	4819	-389	-7	100	100	
Soome	1013	1760	747	74	19	37	17
Hispaania	39	966	928	ca 25x	1	20	19
Leedu	319	557	238	75	6	12	5
Saksamaa	565	271	-294	-52	11	6	-5
Holland	1490	242	-1247	-84	29	5	-24
Valgevene	108	209	101	94	2	4	2
Mehhiko	155	186	32	20	3	4	1
Prantsusmaa	50	134	84	167	1	3	2
Teised	1470	494	-976	-66	28	10	-18

* SA andmed on 2011. a. 100%-lises alkoholis, KN 2011 (Intrastat) kood 220890
ümbervõtused on teostatud 5% alkoholile

Siidri ja marjaveinide keskmised jaehinnad kauplustes**

Tabel 38

€/liiter, koos käibemaksuga (ilma pandipakendita)

	mai 2011	november 2011	veebruar 2012	mai 2012	Muutus ± %	
					mai 2012 / veebruar 2012	mai 2012 / mai 2011
Siider (madalam hinnaklass)*	1,75	1,79	1,70	1,85	8,7%	5,6%
Siider (kõrgem hinnaklass)*		2,60	2,80	2,73	-2,5%	-
Marjavein 11-14%	5,68	5,92	5,58	6,16	10,4%	8,4%

Allikas: EKI (nov. 2010, mai 2011), TNS Emor (nov. 2011)

* EKI ei vaadelnud eraldi madalama ning kõrgema hinnaklassiga siidrit

Siidri ja marjaveini aktsiis Eestis, €

Tabel 39

Alkohol	2011 - 01.2012		alates 02.2012	
	ainult aktsiis	aktsiis koos aktsiisilt makstava käibemaksuga	ainult aktsiis	aktsiis koos aktsiisilt makstava käibemaksuga
Siider 4,6%, 1,5 l pudel	0,48	0,57	0,50	0,60
Marjavein, 0,5 l pudel	0,37	0,44	0,38	0,46

**Hinnavaatluses on kaardistatud järgmised tooted:

Siider (madalam hinnaklass)* A. Le Coq Fizz, 4,7% alk. (1,5l plastpudel), Saku Kiss, 4,5% alk. (1,5l plastpudel)

Siider (kõrgem hinnaklass)* Somersby, 4,7% alk. (0,33l klaaspudel)

Marjavein Põltsamaa Punane, 14% alk., Põltsamaa Tõmmu, 14% alk., Põltsamaa Kuldne, 14% alk.

Veinid

Veinid

Väliskaubandus

Viinamarjaveini import kasvas 2012. a I kvartalis nii koguseliselt kui ka rahalises väljenduses. Kasvu on jätkanud ka tooterühma re-ekspordikäive ning mahud. Viinamarjaveini impordimahtude suurem kasv võrreldes ekspordimahtudega viitab kasvanud kohalikule müügile. Vermuti väliskaubanduskäive püsib suhteliselt marginaalsena (tabel 40–41).

Veini import küündib ligi 4,3 miljoni liitrini ja on kasvanud neljandiku võrra. Veini re-eksporditi 1,1 miljonit liitrit ning võrdluses eelmise perioodiga on kasv 21,9%. Seejuures veini ekspordi ja impordi hinnatase oluliselt muutunud ei ole (tabel 42–43).

Samuti ei ole oluliselt muutunud veini päritoluriikide struktuur. Veini importimise osakaal on endiselt suurim Hispaaniast, ligi veerand sisseveetud veinist toodi sealt. Suhteliselt sarnaste osakaaludega on järgnemas Itaalia, Tšiili ja Prantsusmaa veinid. Vermuti puhul tuli toode 90% ulatuses kas Saksamaalt, Itaaliast või Hispaaniast (tabel 44–45).

Viinamarjaveini ja vermuti rahaline põhieksport ning ekspordihinnad
2009.-2012. aasta I kvartalis käive mln €, hind €/l, käibemaksuta

Tabel 40

	Käive mln €				Hind €/l				kahe viimase perioodi käibe muutus	
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	± mln €	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv		
viinamarjavein	2,19	2,09	2,69	3,22	3,09	2,80	2,89	2,83	0,5	19,4
vermut	0,03	0,02	0,03	0,02	1,77	1,08	1,28	2,10	0,0	-20,9

Allikas: SA

Viinamarjaveini ja vermuti rahaline põhiimport ning impordihinnad
2009.-2012. aasta I kvartalis käive mln €, hind €/l, käibemaksuta

Tabel 41

	Käive mln €				Hind €/l				kahe viimase perioodi käibe muutus	
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	± mln €	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv		
viinamarjavein	8,99	7,17	8,38	10,60	2,67	2,12	2,42	2,45	2,2	26,6
vermut	0,19	0,24	0,18	0,17	1,93	2,00	1,59	1,52	0,0	-5,6

Allikas: SA

Viinamarjaveini ja vermuti koguseline põhieksport 2010.-2011. aasta üheksal kuul
kogus, tuh liitrit

Tabel 42

	Kogus, tuh liitrit				kahe viimase perioodi muutus	
	2009	2010	2011	2012	tuh liitrit	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv		
viinamarjavein	707	747	930	1134	203,9	21,9
vermut	22	16	23	11	-11,7	-51,8

Allikas: SA

Viinamarjaveini ja vermuti koguseline põhiimport 2010.-2011. aasta üheksal kuul
kogus, tuh liitrit

Tabel 43

	Kogus, tuh liitrit				kahe viimase perioodi muutus	
	2009	2010	2011	2012	tuh liitrit	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv		
viinamarjavein	3371	3380	3469	4336	867,0	25,0
vermut	96	121	115	113	-1,4	-1,3

Allikas: SA

Viinamarjaveini koguseline põhiimport riigiti 2011.-2012. aasta I kvartalis
kogus, tuh liitrit; osakaal, %

Tabel 44

	tuh liitrit		Muutus		Osakaal, %		riikide osakaalu muutus ± %
	2011	2012	2012 / 2011		2011	2012	
	I kv	I kv	± liitrit	± %	I kv	I kv	
KOKKU	3469	4336	867	25	100	100	
Hispaania	743	1009	266	36	21	23	2
Itaalia	556	754	198	36	16	17	1
Tšiili	389	626	238	61	11	14	3
Prantsusmaa	451	512	61	14	13	12	-1
Ungari	292	237	-55	-19	8	5	-3
Lõuna-Aafrika Vabariik	219	214	-5	-2	6	5	-1
Saksamaa	84	165	80	95	2	4	1
Rumeenia	127	148	21	16	4	3	0
Argentina	116	128	11	10	3	3	0
Austraalia	113	102	-12	-10	3	2	-1
Teised	378	442	64	17	11	10	-1

Allikas: SA

Vermuti koguseline põhiimport riigiti 2011.-2012. aasta I kvartalis
kogus, tuh liitrit; osakaal, %

Tabel 45

	tuh liitrit		Muutus		Osakaal, %		riikide osakaalu muutus ± %
	2011	2012	2012 / 2011		2011	2012	
	I kv	I kv	± liitrit	± %	I kv	I kv	
KOKKU	115	113	-1	-1	100	100	
Saksamaa	31	48	16	51	27	42	15
Hispaania	34	30	-4	-11	30	27	-3
Itaalia	33	24	-9	-27	29	21	-7
Holland	11	6	-5	-47	10	5	-5
Teised	5	5	1	11	4	5	1

Allikas: SA